

שם הפעילות: בחירות - עניין של דמוקרטיה חופש הבחירה ומרחבי העיצוב - בחירה מהירה הכותב/ת: דבי בראס, אפרת קרינסקי, עילם בר-לב

ערכים ומטרות הפעילות

אז מה עושים עם הנוער? חינוך פוליטי בשנות ה-2000? הייתכן? לא יצלבו אותנו ההורים? האם יש עידוד וגיבוי מצד הנהלת החינוך שנעסוק בבחירות בשכבת הנוער? הנוער חשוף מאוד לכל המתרחש סביב מערכת הבחירות אך ברמה של כותרות מאוד רדודות. למרות שכל המידע מאוד זמין, הם יודעים מעט וממעטים להעמיק במידע. לרוב הם פשוט יעשו "קופי פייסט" לדעות שהם שומעים בבית. כאן נכנס התפקיד של החינוך החברתי-קהילתי במלא חשיבות!!

1. הנערים יתנסו בפעילויות הממחישות את ערך הדמוקרטיה, הבחירה והאחריות האישית

מהו ערך?
ערכים הם אמות מידה אידיאליים המבוססים על השקפות עולם ביחס לשאלות של צדק, מוסר, אמת, אסתטיקה וסוגיות נוספות. הערכים קובעים מה נכון וראוי בחברה מסוימת. (ויקיפדיה)

אידיאל בתחום האמונה, בתחום המוסר או בתחום ההתנהגות אשר מנחה את התנהגותו של האדם במהלך חייו. לכל אדם ישנו סולם ערכים ועל מנת ליישם את סולם הערכים שלו הוא בוחר לפעול לאור ערכים שחשובים בעיניו יותר על חשבון ערכים אשר חשובים בעיניו פחות. (אתר אורט)

ערך הדמוקרטיה וערך הבחירה
בחירה - תמיד יש לנו את האפשרות לבחור איך להתנהג ומי להיות, בכל מערכת של נסיבות

דמוקרטיה - המושג דמוקרטיה מוכר לנו מחיי היומיום ואנו משתמשים בו כדי לציין את המשטר המדיני במדינת ישראל ובמדינות אחרות, מקורה של הדמוקרטיה הוא באתונה לפני כ-2500, ומאז הדמוקרטיה התפתחה.

עקרונות הדמוקרטיה המודרנית:

- ❖ האדם במרכז - האדם כבעל זכויות טבעיות שונות - הזכות לחיים, הזכות לרכוש, בזכות לכבוד והזכות לחירות.
- ❖ העם הוא מקור הסמכות - כאשר האדם במרכז, יש ביכולתו לקחת חלק בקבלת החלטות בהכרעות אישיות וציבוריות

- ❖ חירות הפרט – זכותו של האדם למימוש עצמי ואת זכותו לנהל את חייו ברצונו – כל עוד אינו פוגע בזולת
- ❖ הכרעת הרוב וזכויות למיעוט – בחברה מגוונת אין תשובות חד משמעיות ומוחלטות, קבלת החלטות יתקיימו על בסיס ויכוח ושכנוע תוך קיום כללי משחק מוסכמים מראש.
- ❖ חירות ושוויון – כל בני האדם נולדו שווים – ולכן לכל אדם הזכות לחירות והזכות לשוויון
- ❖ עקרון החירות – מימוש עצמי של היחיד
- ❖ עקרון השוויון – יחס שווה לכולם.
- ❖ סובלנות – הנכונות לאפשר ביטוי גם לרעיונות ולאינטרסים שיש התנגדות כלפיהם. אם מגבילים את זכותו של האדם לבטא את רעיונות – פוגעים בחופש הביטוי, השוויון וההכרה בערך האדם וכבודו

קהל יעד

חברת הנעורים

משך הפעילות

כשעה

רשימת ציוד ועזרים

פתקיות של מרכיבים שונים בחיי הנעורים

מערך הפעילות

חלק א'

1. מחלקים את הנערים לקבוצות של 4-6 ומבקשים מהם לשבת במעגל.
 2. לכל קבוצה מחלקים פתקיות של מרכיבים שונים בחיים שלהם:
חברים, הורים, אחים, טלפון, תחביבים, מקום מגורים, החדר שלי, תכנית הטלוויזיה האהובת עלי, הבגדים שלי, פעילות מועדון הנוער, מערכת הלימודים שלי, מראה מועדון הנוער שלי, המראה החיצוני שלי, המוסיקה שלי.
 3. לאחר שהפתקים חולקו מספרים לקבוצה שלמרות שכל המרכיבים הללו חשובים מאוד, אין לנו אפשרות לעצב את כולם, ולכן, אנו נותנים לכל קבוצה שתי דקות להחליט על איזה ארבעה מרכיבים הם מוותרים להיות שותפים בעיצוב.
- לאחר מכן נותנים להם דקה ליותר על עוד שלושה מרכיבים.
 - לאחר מכן נותנים להם 40 שניות ליותר על עוד שני מרכיבים.

חלק ב'

לאחר שכל קבוצה סיימה את תהליך הבחירה נותנים להם כמה דקות לעבד את הבחירה שלהם:

- באילו עקרונות בחרו?
- האם אלו באמת העקרונות הכי טובים לדעתם?
- באיזה אופן נעשה תהליך הבחירה? מה הם חושבים עליו? איך הם הרגישו בתוכו?

חלק ג'

דיון קצר במליאה:

- מה ההרגשה שלכם בסוף ההתנסות?
- האם כל הקבוצה עומדת מאחורי ההחלטה שהחלטתם?
- האם יש חבר'ה בקבוצה שלא דיברו בכלל, או שלא הקשיבו להם?
- האם מישהו נפגע / פגע תוך כדי ההתנסות?
- מה היה יותר חשוב לכם, שיבחרו המרכיבים הכי נכונים, או שהבחירה תעשה בצורה נכונה וטובה לכולם?
- איך, בסופו של דבר, החלטתם על מה מוותרים?
- לפי דעתכם מה צריך לעשות כשאנחנו לא מסכימים? מי מחליט מה מעצבים?
- איך כל החוויה הזו קשורה לדמוקרטיה?

תובנות ודגשים חינוכיים

1. כן לחינוך פוליטי. לא "שטיפת מוח" עבור מפלגה כזו אחרת. אז מה זה אומר? זה אומר לא לחשוש לחשוף את הנוער לנושא, למצעי המפלגות, לבירור ערכי פנימי של עצמם והיכן הוא פוגש את המפלגה שהם מאמינים בה, עידוד לחשיבה ביקורתית לצד כבוד לדעותיו של האחר. המון הזדמנויות! אל תפספסו אותן!!!
2. עיסוק בעולמות תוכן הנוגעים בדמוקרטיה כערך וכצורת שלטון ובערכים נוספים.
3. חיבור לאקטואליה, לסקרים ולידיעות הנוגעות למשטרה, לפוליטיקאים וכו'. לא לחשוש. להביע עמדה, אפילו קצת להתגרות בהם. להוציא אותם מהמסך, מהאדישות ולעודד חשיבה וגיבוש עמדה משל עצמם.
4. השתתפות של מקסימום חניכים – מרכיב חשוב להצלחה: ניתן לקיים פעולות להגברת הנוכחות של החניכים בפעילות. זה זורש אנרגיה אבל שכרם יהיה בצדכם... אם יש יכולת השפעה – לבקש מהענפים בקיבוץ בהם עובדים הנערים שיעשו כל מאמץ להפחית העסקה בשבוע הספציפי של הפעילות. מומלץ גם לנסות ולתאם עם ביה"ס שיקיים מינימום של בחינות בשבוע הזה ומההורים והחניכים – לבקש שלא ייסעו לחוגים או שיפחיתו למינימום כך שלא יהיו גורמים מסיחים וניתן יהיה למקד את כולם בפעילות. אחרי שיצרנו תשתית ראויה – אפשר להתחיל לעבוד...